

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Ornontowicach na rok 2014

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi lokalną strategię w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród mieszkańców gminy oraz zmniejszenia szkód powstałych w wyniku nadużywania alkoholu oraz zażywania narkotyków. Aby skutecznie przeciwdziałać rozrastaniu się sieci uzależnień w gminie ważne jest odpowiednie kształtowanie postaw, a także udostępnienie osobom uzależnionym i nadużywającym różnych substancji psychoaktywnych dostępu do fachowej pomocy gwarantującej pomoc psychologiczną, prawną, leczenie i rehabilitację oraz integrację osób uzależnionych, współuzależnionych czy ofiar przemocy. Lokalna polityka społeczna skierowana jest na realizację zadań objętych ustawą poprzez tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od sięgania po środki psychoaktywne lub ograniczanie powstałych już szkód w wyniku nadużywania tychże środków. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin. Zgodnie z art. 4' pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2012r. poz. 1356) w szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zgodnie z art. 10 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124) przeciwdziałanie narkomanii również należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

II. Diagnoza stanu problemów alkoholowych w Gminie

W celu zobrazowania sytuacji naszej Gminy dokonano diagnozy na podstawie danych z roku 2012 uzyskanych z Komisariatu Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Substancji Psychoaktywnych oraz Ofiar Przemocy, Świetlicy Profilaktyczno - Wychowawczej i Terapeutycznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2012r.	5962
SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.12.2012r.	18
Maksymalna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu pow. 4,5% z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży zgodna z Uchwałą Rady Gminy Ornontowice Nr XIII/82/07 z dnia 26 września 2007r.	20
Maksymalna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu pow. 4,5% z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży zgodna z Uchwałą Rady Gminy Ornontowice Nr XIII/82/07 z dnia 26 września 2007r.	12

Liczba punktów prowadząca sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży	10
Liczba punktów prowadząca sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży	8
DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ GKRPA	
Liczba posiedzeń GKRPA	5
Liczba spraw prowadzonych przez GKRPA o podjęcie leczenia odwykowego	10
Liczba wniosków skierowanych do Komisji o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	7
Liczba wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	1
Liczba przeprowadzonych badań lekarzy biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	5
Liczba osób, które podjęły leczenie w placówce lecznictwa odwykowego	4
DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ KOMISARIAT POLICJI NA TERENIE GMINY	
Liczba interwencji ogółem	340
Liczba interwencji z udziałem osób znajdujących się pod wpływem środków psychoaktywnych (głównie alkoholu)	190
Liczba osób przewiezionych do izby wytrzeźwień	19
Liczba zatrzymanych kierowców w stanie nietrzeźwości	8
Liczba zatrzymanych osób za posiadanie narkotyków	2
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	
Liczba rodzin z problemem alkoholowym którym udzielono różnych form pomocy finansowej i materialnej w formie obiadów, zasiłków celowych oraz zasiłków okresowych	6
ŚWIETLICA PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA I TERAPEUTYCZNA	
Liczba dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym z rodzin z problemem alkoholowym bądź z podejrzeniem problemu alkoholowego objętych pomocą w ramach działalności Świetlicy	15
PUNKT KONSULTACYJNY DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ OFIAR PRZEMOCY	
Liczba udzielonych porad ogółem	54
Porady prawnika	27
Porady psychologa	27
PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY	
Ilość prowadzonych niebieskich kart	19
Ilość prowadzonych niebieskich kart w których wystąpił problem alkoholowy	10

Według danych szacunkowych opracowanych na podstawie danych Państwowej Agencji Problemów Alkoholowych na temat populacji osób, u których wystąpiły różne kategorie problemów alkoholowych sytuacja w Gminie Ornontowice kształtuje się następująco:

		Polska ok. 38,6 mln osób	Ornontowice ok. 6 tyś osób
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	120
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	240
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	240
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	300-420
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln	Razem ok. 300

III. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności terapeutycznej, profilaktycznej i wychowawczej

Na terenie Gminy działa :

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w skład której wchodzi przewodniczący, sekretarz oraz trzech członków. Posiedzenia komisji odbywają się średnio 1 raz na kwartał. Do zadań komisji należy:

- udostępnianie informacji o możliwości korzystania z pomocy psychologicznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
- motywowanie osób uzależnionych i ich rodzin do rozpoczęcia procesu leczenia, uczestnictwa w grupach pomocowych, grupach wsparcia,
- kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- kierowanie osób wyrażających zgodę na leczenie do Ośrodków Leczenia Uzależnień,

e) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,

f) przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.

2. Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Substancji Psychoaktywnych oraz Ofiar Przemocy - czynny jest w każdą środę oraz co drugi czwartek w godzinach popołudniowych. Zadaniem Punktu jest informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówkach leczenia odwykowego oraz motywowanie do leczenia osób uzależnionych jak i udzielanie porad osobom współuzależnionym oraz osobom dotkniętym przemocą domową. Punkt udziela pomocy w zakresie pisania pism procesowych jak również radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. W punkcie porad udziela prawnik i psycholog.

3. Świetlica Profilaktyczno Wychowawcza i Terapeutyczna - podejmuje działania opiekuńczo – wychowawcze dla uczniów Szkoły Podstawowej i Gimnazjum. Świetlica zapewnia dzieciom warunki prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego, opiekę zdrowotną obejmującą świadczenia profilaktyczne, pomaga w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, zapewnia wychowankom jeden posiłek oraz pomoc w nauce i odrabianiu lekcji.

4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – zaspakaja niezbędne potrzeby życiowe osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej spowodowanej m.in. problemami uzależnień i współuzależnień, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki i możliwości. Ośrodek poza pomocą materialną świadczy na rzecz w/w osób i rodzin pomoc pozamaterialną w formie pracy socjalnej a także poradnictwa psychologa z zakresu przemocy.

5. Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze – zapewniają pomoc osobom, rodzinom i grupom problemowym oraz środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu problemów poprzez współdziałanie różnych podmiotów takich jak jednostki oświatowe, jednostki pomocy społecznej, GKRPA, Policja, służby ochrona zdrowia.

6. Placówki Oświatowe – podejmowanie działań na rzecz profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz edukacji rodziców w zakresie uzależnień i przemocy rówieśniczej. Świadczą pomoc psychologiczną i obejmują pracą pedagoga dzieci z rodzin uwikłanych w uzależnienie.

7. Policja – podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

8. Arteria – Centrum Kultury i Promocji, Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Sportu Promocji i Rekreacji – organizowanie zajęć i warsztatów kulturalno- rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia i alternatywne formy spędzania czasu wolnego.

IV. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2014 r.

Podstawowe kierunki działań przewidzianych do realizacji w programie odpowiadają określonym w/w ustawach zadaniami nałożonym na Gminy.

Nazwa zadania	Sposób realizacji
zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;	1. Współpraca oraz dofinansowanie organizacji pożytku publicznego oferujących w swoim zakresie pomoc psychologiczną i prawną dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy; 2. Działalność Punktu Konsultacyjnego świadczącego pomoc dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy.
udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;	1. Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin; 2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, którego zadaniem jest informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówkach leczenia odwykowego oraz motywowanie do leczenia osób uzależnionych jak i udzielanie porad i wsparcia osobom współuzależnionym oraz osobom dotkniętym przemocą domową; 3. Współdziałanie służb społecznych m.in. przez działanie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych; 4. Podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA oraz innych służb społecznych poprzez organizowanie szkoleń i prelekcji; 5. Prenumerata czasopism dotyczących problematyki uzależnień i przemocy.
prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,	1. Prowadzenie Świetlicy Profilaktyczno – Wychowawczej i Terapeutycznej dla dzieci

<p>w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;</p>	<p>i młodzieży Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum; 2. Uczestnictwo w kampaniach lokalnych oraz o zasięgu krajowym promujących zdrowy, wolny od uzależnień styl życia; 3. Podejmowanie działań na rzecz poprawy wiedzy rodziców o skutkach przedwczesnego spożywania alkoholu oraz eksperymentowania z narkotykami a także informowania o zjawisku przemocy rówieśniczej poprzez propagowanie ulotek oraz wywiadówek profilaktycznych; 4. Realizowanie w szkołach Gminy Ornontowice programów profilaktyczno-dydaktycznych i warsztatów informujących o uzależnieniu i jego skutkach oraz promujących trzeźwość; 5. Dofinansowanie organizacji pożytku publicznego oferujących w swoim zakresie działania na rzecz edukacji młodzieży w kierunku przeciwdziałania uzależnieniom i propagowania zdrowego stylu życia; 6. Zakup ulotek i innych materiałów profilaktycznych.</p>
<p>wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień;</p>	<p>1. Współpraca oraz dofinansowanie organizacji pożytku publicznego oferujących w swoim zakresie pomoc psychologiczną i prawną dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy; 2. Współdziałanie z innymi jednostkami i organizowanie działań w celu promocji trzeźwego i wolnego od uzależnień stylu życia; 3. Organizowanie i finansowanie innych zadań służących profilaktyce uzależnień oraz zdrowemu stylowi życia.</p>
<p>podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;</p>	<p>1. Podejmowanie w uzasadnionych przypadkach kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Ustala się wynagrodzenie za każdy udział i pracę w posiedzeniu komisji dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014 w wysokości :

- a) Przewodniczący Komisji – 220 złotych brutto,
- b) Sekretarz Komisji - 200 złotych brutto,
- c) Członkowie Komisji – 140 złotych brutto.

VI. Postanowienia ogólne

1. Wydatki na realizację niniejszego programu pokrywane są z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

2. Realizacją zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zajmują się:

- a) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) Urząd Gminy,
- c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- d) Świetlica Profilaktyczno - Wychowawcza i Terapeutyczna,
- e) Placówki oświatowe,
- f) Komisariat Policji,
- g) Organizacje pożytku publicznego,
- h) Inne jednostki organizacyjne.

VII. Monitoring i ewaluacja

Rozwiązywanie problemów uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a podejmowane działania powinny mieć charakter systematyczny i długofalowy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014 stanowi kontynuację wielu działań podejmowanych przez ostatnie lata mających na celu edukację społeczną, w szczególności dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także promowanie idei zdrowego, wolnego od uzależnień stylu życia. Za monitorowanie i ewaluację programu będzie odpowiedzialna Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jednym z głównych zadań gminnego programu będzie sprawdzanie zgodności realizowanych zadań z przyjętym programem oraz wysuwanie nowych inicjatyw w kierunku przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii a także omawianie bieżących problemów w gminie związanych z szeroko rozumianymi uzależnieniami. Po każdym półroczu GKRPA przygotowuje pisemne sprawozdanie z realizacji programu. Sprawozdanie te będzie przedstawione Wójtowi i Radzie Gminy. Po zakończeniu realizacji programu będzie dokonana ewaluacja końcowa. Jej celem będzie ocena efektywności i skuteczności programu w celu podejmowania dalszych działań dostosowanych do potrzeb mieszkańców gminy. Wnioski, które wynikną z wdrażania programu po jego zakończeniu pozwolą na opracowanie kolejnego programu i ustalenie kolejnych kierunków działań w zapobieganiu rozwijania się problemu alkoholizmu i narkomanii w Gminie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Tadeusz Zientek